

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг»

I. Визначення проблеми

Відповідно до вимог у сфері електронних довірчих послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2018 року № 992, додається Перелік стандартів, що застосовуються кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг під час надання кваліфікованих електронних довірчих послуг.

Так, у зазначеному Переліку є стандарти, що визначають загальні вимоги до кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг під час надання кваліфікованих електронних довірчих послуг, а саме ДСТУ ETSI EN 319 403:2016 (ETSI EN 319 403:2015, IDT) “Електронні підписи та інфраструктури (ESI). Оцінювання відповідності провайдерів довірчих послуг. Вимоги до органів з оцінювання відповідності, що оцінюють провайдерів довірчих послуг”, затверджений наказом державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 27 грудня 2016 р. № 451.

Водночас Європейським Союзом прийнято нові стандарти, зокрема ETSI EN 319 403-1:2021 (ETSI EN 319 403-1 V2.3.1 (2020-06), IDT) “Електронні підписи та інфраструктури (ESI). Оцінювання відповідності постачальників довірчих послуг. Частина 1. Вимоги до органів оцінювання відповідності, які оцінюють постачальників довірчих послуг” та ETSI TS 119 403-2:2021 (ETSI TS 119 403-2 V1.2.4 (2020-11), IDT) “Електронні підписи та інфраструктури (ESI). Оцінювання відповідності постачальників довірчих послуг. Частина 2. Додаткові вимоги до органів оцінювання відповідності, що перевіряють постачальників довірчих послуг, які видають довірчі сертифікати” які прийнято як національні наказом державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 16 грудня 2021 р. № 512 (далі – ДСТУ ETSI EN 319 403-1:2021, ДСТУ ETSI TS 119 403-2:2021).

З огляду на зазначене удосконалення потребує Порядок проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1215.

Так, зазначений Порядок встановлює механізм проведення процедури оцінки відповідності, що також базується на національному стандарті в сфері електронних довірчих послуг, гармонізованому з відповідним стандартом Європейського Союзу, який замінено новим стандартом.

Крім того, окремі положення Порядку проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1215, необхідно переглянути з метою удосконалення механізму проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг.

З огляду на зазначене регуляторний акт поширюватиметься на надавачів електронних довірчих послуг та органи з оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг.

Наразі в Україні функціонують 19 кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, відомості про яких внесено до Довірчого списку. З них 12 кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг є суб'єктами господарювання.

Водночас слід зауважити, що станом на сьогодні в Україні не здійснюється оцінка відповідності у сфері електронних довірчих послуг з огляду на те, що жодного органу з оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг не акредитовано відповідно до законодавства у сфері акредитації. Натомість Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України проводяться заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та Порядку перевірки дотримання вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 992.

Так, прийняття акта спрямоване на покращення якості надання електронних довірчих послуг, надає кваліфікованим надавачам електронних довірчих послуг альтернативну можливість в отриманні дозвільних документів у сфері електронних довірчих послуг та передбачає добровільність цих процедур.

Враховуючи викладене, регуляторний акт матиме регуляторний вплив на 12 кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, що є суб'єктами господарювання.

Основною причиною виникнення проблеми, на вирішення якої спрямований регуляторний акт, є потреба в подальшому розвитку сфери електронних довірчих послуг, зокрема шляхом наближення до законодавства та стандартів Європейського Союзу в сфері електронних довірчих послуг.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		-
Держава		-
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+ ¹	

¹ Питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких впливає проблема, перевищує 10%.

II. Цілі державного регулювання

Метою прийняття регуляторного акта є гармонізація національних стандартів у сфері оцінки відповідності з європейськими та міжнародними, а також уточнення правил проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ним надаються.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розробки регуляторного акта було розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта забезпечить подальший розвиток сфери електронних довірчих послуг шляхом: гармонізації національних стандартів у сфері оцінки відповідності з європейськими та міжнародними; удосконалення механізму проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються, встановленого Порядком проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1215
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутність регулювання передбачає залишення існуючого стану справ: дотримання не чинних стандартів під час проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються; відсутність можливості проходження процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються в іноземному органі з оцінки відповідності

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Оцінка впливу регуляторного акта на сферу інтересів держави не здійснювалася, оскільки такий вплив відсутній.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Оцінка впливу регуляторного акта на сферу інтересів громадян не здійснювалася, оскільки такий вплив відсутній.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць ²	2	7	3	0	12
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	16,7	58,3	25	0	100

² Для визначення кількості суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регуляторного акта, використовувались такі дані:

1) відомості про кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, що містяться у Довірчому списку (<https://www.czo.gov.ua/trustedlist>) та електронному реєстрі чинних, блокованих та скасованих сертифікатів відкритих ключів (<https://www.czo.gov.ua/ca-registry>), які розміщені на офіційному веб-сайті центрального засвідчувального органу (всього 12);

2) відомості про кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, що є суб'єктами господарювання, одержані від них на запит Міністерства цифрової трансформації України.

Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта в перспективі матиме такий вплив на інтереси суб'єктів господарювання: наближенням до законодавства та стандартів Європейського Союзу в сфері електронних довірчих послуг; удосконалення механізму проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються	Витрати відсутні
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутність регулювання означає залишення існуючого стану справ, що не передбачає жодних вигод для суб'єктів господарювання	Відсутність регулювання означає залишення існуючого стану справ, що не матиме такого впливу на інтереси суб'єктів господарювання: наближенням до законодавства та стандартів Європейського Союзу в сфері електронних довірчих послуг; удосконалення механізму проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

З огляду на відомості, одержані на запит Міністерства цифрової трансформації України від кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, що є суб'єктами господарювання, витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, відсутні.

Відсутність витрат, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, пояснюється тим, що регуляторним актом пропонується удосконалити механізм проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються, встановлений Порядком проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1215.

Слід зауважити, що станом на сьогодні в Україні не здійснюється оцінка відповідності у сфері електронних довірчих послуг з огляду на те, що жодного органу з оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг не акредитовано відповідно до законодавства у сфері акредитації. Натомість Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України проводяться заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та Порядку перевірки дотримання вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 992.

З огляду на зазначене кваліфіковані надавачі електронних довірчих послуг не вбачають збільшення витрат, пов'язаних з наданням електронних довірчих послуг, у зв'язку з реалізацією положень регуляторного акта.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами аналізу альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Бал результативності визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей державного регулювання.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	3	Реалізація регуляторного акта сприятиме досягненню таких цілей державного регулювання:

Прийняття регуляторного акта		покращенню якості надання електронних довірчих послуг; підвищенню рівня довіри до електронних довірчих послуг, електронної ідентифікації, а також електронного документообігу та їх популяризації; підвищенню надійності та захищеності електронного документообігу та електронної ідентифікації, зокрема з використанням електронних довірчих послуг; інтеграції України в світовий інформаційний простір
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	1	Відсутність регулювання означає залишення існуючого стану справ, що не передбачає жодних вигод для суб'єктів господарювання, а саме: покращення якості надання електронних довірчих послуг; підвищення рівня довіри до електронних довірчих послуг, електронної ідентифікації, а також електронного документообігу та їх популяризації; підвищення надійності та захищеності електронного документообігу та електронної ідентифікації, зокрема з використанням електронних довірчих послуг; інтеграції України в світовий інформаційний простір

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Вигоди пов'язані з наближенням до законодавства та стандартів Європейського Союзу в сфері електронних довірчих послуг; удосконаленням механізму проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та	Витрати відсутні	Цілі, визначені стратегічним документами досягнуті

	послуг, що ними надаються		
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутність регулювання означає залишення існуючого стану справ, що не передбачає жодних вигод для держави та суб'єктів господарювання	Відсутність регулювання передбачає залишення існуючого стану справ: дотримання не чинних стандартів під час проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються; відсутність можливості проходження процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються в іноземному органі з оцінки відповідності	Недосягнення цілей, визначених стратегічними документами

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом, який забезпечує розв'язання визначеної проблеми, є внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1215 “Про затвердження Порядку проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг”.

Заходами, спрямованими на розв'язання визначеної проблеми є:

- розробка регуляторного акта;
- громадське обговорення регуляторного акта;
- погодження регуляторного акта із заінтересованими органами;
- врахування зауважень та пропозицій до регуляторного акта, наданих фізичними та юридичними особами, зокрема заінтересованими органами;
- подання регуляторного акта на розгляд Кабінету Міністрів України та його супровід у Секретаріаті Кабінету Міністрів України;
- прийняття регуляторного акта Кабінетом Міністрів України;
- реалізація положень регуляторного акта.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 19 серпня 2022 року по 19 жовтня 2022 року.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1.	Запити до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг	12	Реалізацію регуляторного акта підтримано

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 3;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив: 25%.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

З огляду на відомості, одержані на запит Міністерства цифрової трансформації України від кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, що є суб'єктами господарювання, витрати суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання, відсутні.

Відсутність витрат, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, пояснюється тим, що регуляторним актом пропонується удосконалити механізм проведення процедури оцінки відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, що ними надаються, встановлений Порядком проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних

довірчих послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1215.

Слід зауважити, що станом на сьогодні в Україні не здійснюється оцінка відповідності у сфері електронних довірчих послуг з огляду на те, що жодного органу з оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг не акредитовано відповідно до законодавства у сфері акредитації. Натомість Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України проводяться заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та Порядку перевірки дотримання вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 992.

З огляду на зазначене кваліфіковані надавачі електронних довірчих послуг не вбачають збільшення витрат, пов'язаних з наданням електронних довірчих послуг, у зв'язку з реалізацією положень регуляторного акта.

Крім того, реалізація положень регуляторного акта не передбачає бюджетних витрат на адміністрування регулювання суб'єктів господарювання.

4. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Положення регуляторного акта не передбачають вжиття коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання.

З огляду на зазначене компенсаторні механізми, спрямовані на вирівнювання питомої вартості адміністративного навантаження між суб'єктами великого, середнього та малого підприємництва, відсутні.

Враховуючи викладене, повторна оцінка витрат суб'єктів малого підприємництва для скорегованих процедур не проводилася.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежений у часі.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива у разі прийняття змін до нього або визнання його таким, що втратив чинність.

Регуляторний акт набирає чинності з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показники результативності дії регуляторного акта:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта не передбачається;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта (12 суб'єктів);

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта (високий, оскільки регуляторний акт розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства цифрової трансформації України);

кількість проведених процедур оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг;

кількість прийнятих за результатами проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг органом з оцінки відповідності рішень про відповідність об'єкта оцінки відповідності у повному обсязі вимогам у сфері електронних довірчих послуг;

кількість прийнятих за результатами проведення процедури оцінки відповідності у сфері електронних довірчих послуг органом з оцінки відповідності рішень про невідповідність об'єкта оцінки відповідності вимогам у сфері електронних довірчих послуг.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до законодавства здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після набрання ним чинності, оскільки планується використовувати статистичний метод відстеження та статистичні дані.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після проведення базового відстеження на основі порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичні відстеження планується здійснювати раз на три роки, починаючи з дня проведення повторного відстеження. Установлені показники результативності акта порівнюватимуться із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Джерело даних: статистичні дані, отримані від центрального засвідчувального органу (Міністерство цифрової трансформації України, державне підприємство «ДІА»), контролюючого органу (Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України) та кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг.

Виконавець заходів з відстеження результативності регуляторного акта – Міністерство цифрової трансформації України.

**Перший заступник Міністра цифрової
трансформації України**

Олексій ВІСКУБ

_____ 2023 р.